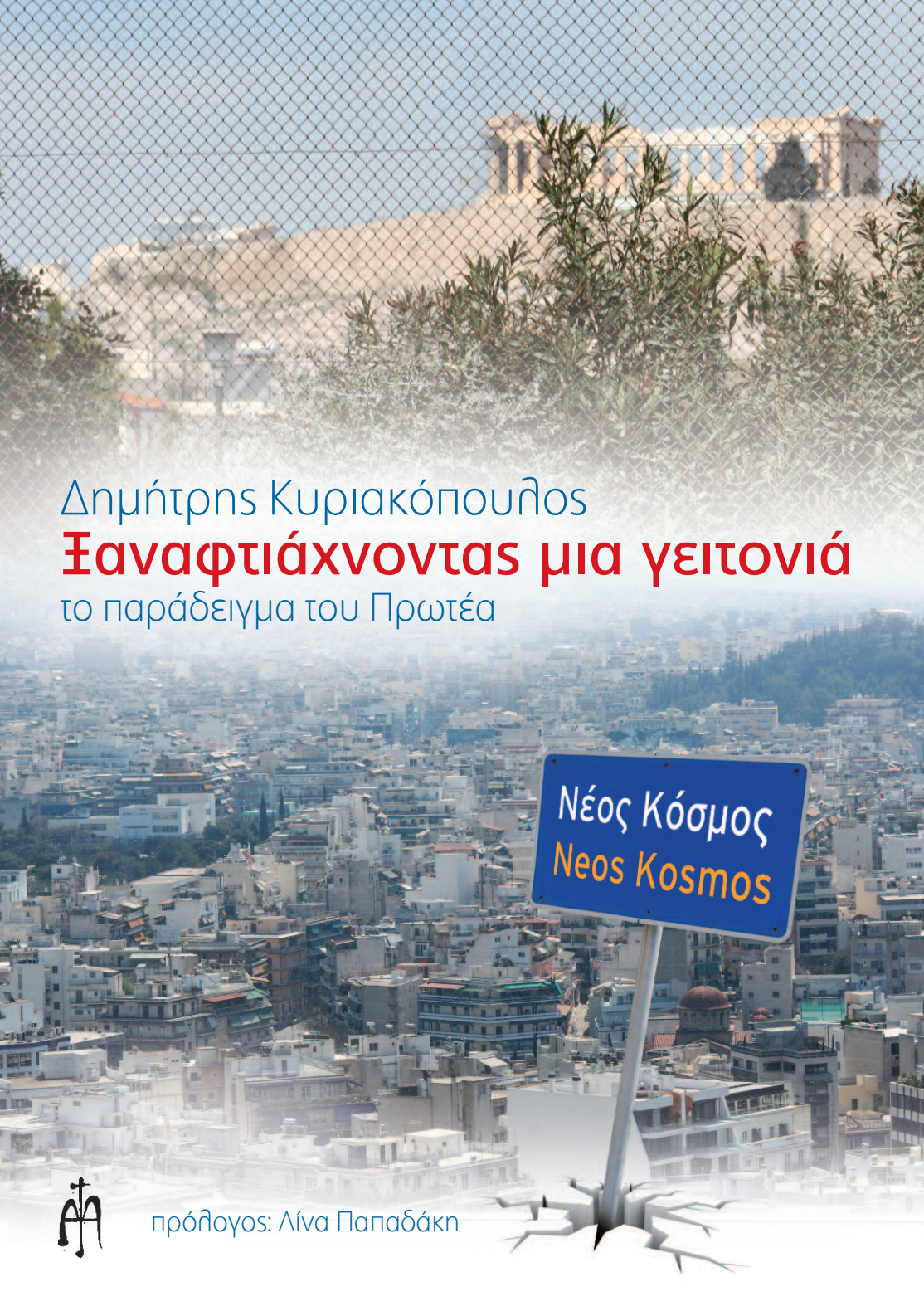

Δημήτρης Κυριακόπουλος

Ξαναφτιάχνοντας μια γειτονιά

το παράδειγμα του Πρωτέα

Νέος Κόσμος
Neos Kosmos

πρόλογος: Λίνα Παπαδάκη

Δημήτρης Κυριακόπουλος
Ξαναφτιάχνοντας μια γειτονιά
το παράδειγμα του Πρωτέα

Copyright: Δημήτρης Κυριακόπουλος - Εκδόσεις Μπαρτζουλιάνος

Α΄ έκδοση Φεβρουάριος 2013
ISBN 978-960-6817-56-4

Φιλολογική Επιμέλεια: Έμμη Κίτσου

Εικαστικά & Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Δημήτρης Μντσιάννος

Εκδόσεις Μπαρτζουλιάνος

Σοφοκλέους 5, 105 59 Αθήνα. Τηλ: 210 3835421

E-mail: sales@bartzoulianos.com, Web site: www.bartzoulianos.com

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.2121/1993, άρθρο 51, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975 περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής άδειας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Δημήτρης Κυριακόπουλος

Ξαναφτιάχνοντας μια γειτονιά

το παράδειγμα του Πρωτέα

Ο (Νέος) κόσμος του Δημήτρη

της Λίνας Παπαδάκη

«Τα βλέπεις εκείνα τα παιδιά; Αυτά τα δυο που κάθονται στο παγκάκι. Είναι από τις 5 τ' απόγευμα εκεί». Η ώρα ήταν 11.30 το βράδυ, στην πλατεία κοντά στο γραφείο του. Κρύος αέρας και χιονόνερο. Απ' τη μία μεριά τα παιδιά, απ' την άλλη η Ακρόπολη. Φωτισμένη και θολή σαν χριστουγεννιάτικο ντεκόρ σε ταινία της Disney. Βρέθηκα εκεί για ένα ρεπορτάζ. Ο Δημήτρης είναι ο «σύμβουλος» των «Πρωταγωνιστών» σε όλα τα νεανικά θέματα. Ξέρει τις αντιδράσεις των εφήβων. Μαζί ιδρώνουν στο τερέν. Και εκεί συζητούνται όλα. Η μπάλα, η δουλειά, τα πολιτικά, τα γκομενικά.

Εκείνο το βράδυ είχε παγώσει το πρόσωπό μας. Τα δυο παιδιά που σαν σκιές φαίνονταν από τον πηλίο δρόμο μιλούσαν χαμηλόφωνα. Στην άλλη μεριά, σε μία καρέκλα καφενείου, χωρίς «μπαράτσα» άλλα δύο αγόρια συζητούν με κολλημένες πλάτες. Και αυτά σκιές. Και ο καπνός που βγαίνει είναι από το κρύο ή από το τσιγάρο; «Με το που κόπηκαν τα λεφτά, σταμάτησαν τα φροντιστήρια, τ' αγγλικά. Η γκρίνια στο σπίτι έγινε ανυπόφορη, τα παιδιά δεν αντέχουν κάθε μέρα τη μουνμούρα. Έρχονται στα γήπεδα έστω για να μιλήσουν κι ας έχει κρύο».

Ο «Πρωτέας» έτσι τον ξέρουν όλοι, κυκλοφορεί με άνεση στα στενά του Νέου Κόσμου. Κάποιοι σηκώνουν το χέρι τους, κάποιοι του κλείνουν το μάτι και άλλοι -ελάχιστοι- του γυρίζουν την πλάτη. «Πρεζέμποροι και βαποράκια, κατάλαβες...». Και όταν δεν είναι στο Νέο Κόσμο

ή στη δουλειά; Τότε τρέχει πάλι για τους φίλους. Τον θυμάμαι στα Χανιά την τελευταία μέρα καλοκαιριού. Είχε φύγει πρωί από τον Βόλο που βρισκόταν για δουλειά, με τη μηχανή του πήγε στο αεροδρόμιο της Αθήνας, πέταξε για Χανιά, φόρεσε γραβάτα, τζελ στα μαλλιά, χόρεψε στο γλέντι μιας φίλης του και την επόμενη μέρα, το ξημέρωμα έφυγε για το αντίστροφο δρομολόγιο.

Ο Δημήτρης Κυριακόπουλος που ακόμα δεν έχει κλείσει τα 30, που σπουδάζει, δουλεύει κι αγωνίζεται για τη γειτονιά του, φωνάζει για τα πεσμένα στα τσιμεντένια γήπεδα αποσάγα και ονειρεύεται την Α' Εθνική. Να παίζουν σε ένα καλύτερο γήπεδο αλλιώς με τα φώτα του Παρθενώνα απέναντι. Να είναι οι πιτσιρικάδες της συνοικίας, ευτυχισμένοι. Και μάλλον θα τα καταφέρει. Όπως τα καταφέρνουν οι πολίτες που δεν παραιτούνται και παίρνουν και την τελευταία σταγόνα ενέργειας από το ποτήρι της ζωής. Που φωτίζουν τη μουντή και καταθλιπτική πόλη. που βάζουν λίγο χρώμα στη μουτζούρα της. Αυτό έκανε από το δημοτικό ο Δημήτρης. Αντί για αντιγραφή, ζωγράφιζε γήπεδα, καταπράσινα και φωτεινά, με έναν τεράστιο ήλιο πάνω τους, να του χαμογελά.

Διαβάστε, λοιπόν, το βιβλίο του. Δεν είναι λογοτεχνία, ούτε μυθιστόρημα, ούτε παραμύθι. Είναι το ημερολόγιο ενός ανθρώπου που τα κατάφερε. Με απλές κινήσεις, έξυπνες όπως αυτές που μπορούμε να κάνουμε όλοι μας αρκεί να το πάρουμε απόφαση ότι η μία πλευρά από την άλλη απέχει ίσως όσο και το άλμα μας.

Η Λίνα Παπαδάκη είναι δημοσιογράφος στην εκπομπή του Σταύρου Θεοδωράκη «Πρωταγωνιστές» και ανήκει στην ιδρυτική ομάδα του protagon.gr

Εισαγωγή

Μήπως έχω κάνει λάθος; Πού πάω να μπλέξω ή μάλλον πού έμπλεξα; Έχω τα πτυχία μου, τη θέση στη μεγάλη εταιρία και παρά την κρίση όλοι προβλέπουν ένα λαμπρό μέλλον. Οι άνθρωποι που με αγαπούν στοιχηματίζουν στην αποτυχία μου μεγάλα ποσά. Θα χάσεις χρήματα, χρόνο και θα εκτεθείς, μου λένε και μου ξαναλένε, με την ελπίδα ότι θα τα παρατήσω και θα γυρίσω στα σχέδια για διδακτορικό.

Όταν άφηνα τα φοιτητικά χρόνια της Κομοτηνής πίσω μου και επέστρεφα στη γενέτειρά μου, την Αθήνα, για να μπω στη μάχη της εργασίας, μου άρεσε να ακούω ένα τραγούδι του Νίκου Πορτοκάλογλου και να μελαγχολώ...

Κάπου λέει...

*Χούντα δεν θυμάμαι μα ούτε ελευθερία
της μεταπολίτευσης καημένη γενιά
άχρωμα όλα και λειψά γι' αυτό σου λέω*

Υπάρχει λόγος σοβαρός που ήμουν νέος χλιαρός

Πότε μου δεν ζήτησα την πολιτική καριέρα σε μία φοιτητική παράταξη, αν ήθελα είχα τις ευκαιρίες. Πάντα ένιωθα ένα μείγμα φόβου και αηδίας για τους πολιτευτές. Κινούνταν πάντα στη σκιά έρποντας και γλείφοντας με σκοπό την υφαρπαγή της ψήφου με κίνητρα ιδιοτελή και ασήμαντα. Έβλεπα στα μάτια τους ότι ποτέ τους δεν ξεκινούσαν μια ομιλία για να εμπνεύσουν ή για να πείσουν τους συμφοιτητές τους να τους ακο-

ήλουθίσουν σε αγώνες, τους ενδιέφερε μόνο να κερδίσουν τις εντυπώσεις και να ψηφιστεί ή να καταψηφιστεί η κατάληψη. Δεν παρήγαγαν πολιτική, απλά εκτελούσαν σχέδια άλλων. Δεν είχε θέση ένας Πρόσκοπος σε αυτή τη διαδικασία. Από μικρό παιδί με έμαθαν να δρω πολιτικά χωρίς κομματικές ταμπέλες, να παίρνω πρωτοβουλίες, να προσπαθώ να βελτιώνω τον εαυτό μου και το περιβάλλον μου.

Τώρα όμως; Δεν είμαι πια φοιτητής, είμαι σχεδόν 24 και δεν μπορώ να συμβιβαστώ με το ότι θα γεράσω χλιαρός. Άλλωστε η κρίση είναι ένας σημαντικός λόγος να βγεις από το καβούκι σου. Κάτι πρέπει να κάνω, όλοι πιστεύουν ότι δεν υπάρχει ελπίδα, ότι αυτή η χώρα είναι καταδικασμένη, ότι δεν μπορεί να αλλιάξει το παραμικρό. Ότι αν δεν έχεις «βύσμα» είσαι καταδικασμένος.

Η ομάδα που με μεγάλωσε είναι ένα αντίγραφο της χώρας. Έζησε διαδοχικά στιγμές μεγάλης δόξας, αδιαφορίας και παρακμής. Έχει σπουδαίο παρελθόν, άσχημο παρόν και βιώνει την απουσία της ελπίδας για το μέλλον.

Την απόφασή μου την έχω πάρει εδώ και χρόνια! Τώρα είναι η στιγμή και δε θα κάνω πίσω, θα αναλάβουμε την ευθύνη, θα δράσουμε στο πεδίο, θα διορθώσουμε στρεβλώσεις και αστοχίες, θα μετατρέψουμε το παθητικό σε ενεργητικό και θα αυξήσουμε ή θα δημιουργήσουμε αξία. Θα γίνουμε δηλαδή μεταρρυθμιστές! Τι όμορφη λέξη; Τι βιασμένη λέξη; Θα φέρουμε την αλληλαγή στο μικρόκοσμό μας, ε, και; Αλληλίζοντας μια αθλητική ομάδα ή μια γειτονιά θα βγάλης την Ελλάδα από την κοινωνική – οικονομική – πολιτική – πολιτιστική της κρίση; Είδες αν ο άνθρωπος δεν είναι Πρόσκοπος... Ακριβώς, το προσωπικό παράδειγμα είναι η λύση. Γίνε το παράδειγμα και πείσε το διπλανό σου να κάνει το ίδιο, αυτός θα πείσει άλλους και οι άλλοι ακόμα περισσότερους. Μια μέρα θα ξυπνήσεις και θα δεις τον κόσμο που ονειρεύεσαι...

Έχω αλλιάξει γούστα. Προτιμώ, πια, να ακούω ένα τραγούδι του Σαββόπουλου και να χαμογελώ, εμμένοντας στους παρακάτω στίχους...

*Μέχρι τα ουράνια σώματα
με πομπούς και με κεραίες
φτιάχνουν οι Έλληνες κυκλώματα
κι ιστορία οι παρέες*

Το βιβλίο που κρατάς στα χέρια σου μιλά για την ιστορία μιας ιδέας, που έγινε μια παρέα, μια ομάδα, μια γειτονιά.

Δεν είναι λογοτεχνικό κείμενο, δεν φιλοδοξεί να βραβευθεί από τους κριτικούς, ούτε να γίνει best seller. Αν γνωρίζεις κάποιον νέο άνθρωπο (όχι στην ηλικία) που έχει ένα όραμα και διστάζει, που έχει μια καλή ιδέα και κάτι τον κρατά δεμένο, χάρισέ του το. Είναι γραμμένο για αυτόν! Είναι ένα παράδειγμα που μπορεί να σου αποδείξει, πως χωρίς χρήματα και χωρίς υποστήριξη από το κράτος, μόνο με μεράκι και σκληρή δουλειά μπορείς να τα καταφέρεις. Πριν πεις, όχι, δεν το κάνω φοβάμαι, απλά σκέψου... Αφού τα κατάφεραν αυτοί οι απένταροι πιστορικάδες στο Νέο Κόσμο, γιατί όχι εγώ;

Αυτό το βιβλίο θα είναι επιτυχημένο, αν γίνει η αφορμή να ξεπηδήσει ένας Πρωτέας, στον αθλητισμό, τον πολιτισμό, το περιβάλλον ή ακόμα μία επιχείρηση, μια επιστημονική έρευνα ή ένα ταξίδι. Αν έστω ένας εμπνευστεί από τον Πρωτέα μας και δράσει, τότε θα είμαστε πραγματικά επιτυχημένοι...

Και μην ξεχνάς οι Ενεργοί Πολίτες είναι η μόνη λύση.

Ο Νέος Κόσμος

Όταν μιλάω για τη γειτονιά μου, πολλοί φίλοι -ειδικά Αθηναίοι- κρυφογελούν... «Ο Νέος Κόσμος είναι η ομορφότερη γειτονιά της πόλης», συνηθίζω να λένω, ενώ με την άκρη του ματιού μου μετράω ειρωνικά χαμόγελα· όσο περισσότερα είναι, τόσο περισσότερο πάθος βάζω στο λόγο μου. Είναι ένα χωριό παράξενων ανθρώπων στο κέντρο μιας πρωτεύουσας που δύσκολα θα καταλάβεις, τι εννοώ, αν δεν το ζήσεις. Αν δεν τους δεις, πώς γλυκοκαλημερίζουν τον τυφλό της οδού Φωτομάρα ή αν δεν ακούσεις τον τόνο της φωνής τους, όταν λένε τη λέξη *Παναγίτσα*, εννοώντας τον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Μιλάω για μια γειτονιά, γεμάτη πολυκατοικίες, χωρίς μαγαζιά, αγορές και πλατείες, η οποία μέχρι πρότινος ήταν γεμάτη με χαμηλά σπίτια που συνήθως έμεναν εκεί κάτι ξεχασμένα γεροντάκια. Σήμερα θα συναντήσεις πολλές κατηγορίες κατοίκων, πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία, φοιτητές, μετανάστες από την Αλβανία, εργένηδες που εργάζονται στο κέντρο, μετοίκους από τη Θεσσαλία και την Πελοπόννησο των δεκαετιών '60 – '70 – '80, κάτι λίγους παλιούς Αθηναίους και τώρα τελευταία μετανάστες από διάφορες χώρες της Αφρικής και της Ασίας. Δεν είναι δύσκολο να καταλάβεις ότι όλους αυτούς τους συνδέει το κοινό της φτώχειας και της κακουχίας -όχι φυσικά ταυτόχρονα (και όχι φυσικά τους φοιτητές). Κοινό χαρακτηριστικό αυτών η απόσταση από την πατρίδα, 300km μακριά για τους μετοίκους σαν τον μπαμπά μου, χιλιάδες για τους μετανάστες, σαν τον George, το χορευτή, με το κόκκινο scooter... Αλήθεια, ποια είναι η πατρίδα του σαραντάρη εγγονού του πρόσφυγα από την πόλη Κόσμος της Μικράς Ασίας; Ποια είναι η πατρίδα του γιου

του εργάτη από τη Θεσσαλία; Η δική μου; Της κόρης του Αντώνη από την Αλβανία που πήγαμε να τον χάσουμε πριν μερικά χρόνια στην 28η Οκτωβρίου, όταν γύρισε η μικρή σπίτι και του είπε σθεναρά κουνώντας μια πλαστική ελληνική σημαία «Της πατρίδας μου η σημαία έχει χρώμα γαλανό»; Η τιμωρία της ήταν να πηγαίνει κάθε καλοκαίρι 2 μήνες στην Αλβανία. Μήπως ο Νέος Κόσμος; Μήπως, δηλαδή, αναπτύσσονται κάποιες γενιές που αρχίζουν να απομακρύνονται από τις πατρίδες των γονιών τους και θεωρούν πατρίδα τους τον τόπο που μεγάλωσαν; Τον τόπο που πήγαν σχολείο; Τον τόπο που φλέρταραν για πρώτη φορά; Εμείς σαν παιδιά έχουμε μερικές πολύτιμες εικόνες που δύσκολα θα βρεις σε παιδιά άλλων γειτονιών της πόλης. Γυρνώντας στα παλιά, φέρνω αμυδρά στον νου τη Διονυσίου Αρεοπαγίτου, ως δρόμο, κάθε φορά που ξεκινούσαμε το ταξίδι για την Πελοπόννησο· όλη η Αθήνα από εκεί περνούσε για να βγει στην Εθνική Οδό. Όταν, λοιπόν, έγινε πεζόδρομος, πηγαίναμε -στα κρυφά φυσικά- για να παίξουμε κυνηγητό, μπαλίστα και παιχνίδια πιο μυστικά που προτιμώ να μην αποκαλύψω, σκεπτόμενος πως το κείμενο αυτό θα διαβάσει μάλλον κι η μητέρα μου... Θυμάμαι, ακόμη, τα βράδια του καλοκαιριού, όταν πηδούσαμε τη μάνδρα του πρώτου νεκροταφείου από την πλευρά της Ηλιουπόλεως και παίζαμε κρυφτό· το να παίζεις με την ιστορία ήταν μια διαδικασία πραγματικά μαγική... Το μνημείο του Αδαμάντιου Κοραή ήταν κρυψώνα ιδανική, καθώς λόγω μεγέθους, αν σε πλησίαζαν οι «κακοί» μπορούσες εύκολα να ξεγλιστρήσεις και να κρυφτείς σε ένα διπλανό χωρίς να σε δουν. Ο λιτός τάφος της οικογένειας Τρικούπη, με τα τεράστια δένδρα στην πίσω πλευρά ήταν μια εξίσου τρομερή κρυψώνα, αν κι εγώ συνήθιζα να κρύβομαι πίσω από το μνημείο του Κίτσου Τζαβέλα, για να ελέγχω το πέρασμα μπροστά από τον Ιερό Ναό. Ακόμη δε μπορώ να εξηγήσω γιατί ποτέ κανένα παιδί δεν έτρεχε μπροστά από τον τάφο του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη... Ίσως μας προκαλούσε δέος η επιγραφή και οι πάντα καθαρές ελληνικές σημαίες στους ώμους του γέρου του Μοριά... Θυμίζω ότι στο μνημείο γράφει: «*Σιγά διαβάτη, εδώ κοιμάται ο γέρος του Μοριά, τον ύπνο του μην τον ταραξείς*». Καθώς το παιχνίδι σταματούσε, τρώγαμε ηλιόσπορους στο γήπεδο του Πρωτέα με συντροφιά τον Παρθενώνα, αναφερόμενος ο καθένας στο σπουδαίο τάφο που κάθε φορά ανακάλυπτε. Τρέχαμε, έπειτα, ευθύς στο σπίτι γεμάτοι εν-

θουσιασμό, για να μπούμε στο διαδίκτυο με το μόντεμ των 56kb και με νυχτερινή χρέωση 60 δρχ/ώρα, ώστε να μάθουμε πληροφορίες για τον σπουδαίο άνθρωπο, του οποίου ο τάφος αποτέλεσε κρυψώνα μας. Με μία μπιλούζα ή ένα μαξιλάρι σκεπάζαμε, μάλιστα, το δαιμονισμένο μόντεμ, που καθώς συνδεόταν φώναζε σαν συναγερμός, με μεγάλο κίνδυνο να ξυπνήσουν οι γονείς μας και να πάμε άδοξα για ύπνο. Ένα πράγμα μόνο με ενοχλούσε στο παιχνίδι μας αυτό· όταν κάποιοι έχαναν και δεν ήθελαν να τα φυλάξουν, άρχιζαν να φωνάζουν δυνατά και υπό το φόβο του να μη γίνει αντιληπτή η νυχτερινή μας περιπλάνηση από το φύλακα, τρέχαμε βιαστικά για να πηδήξουμε τη μάντρα. Αυτές οι μαγικές εικόνες στα παιδικά μου μάτια ήταν τόσο δυνατές που με έκαναν να πιστεύω ότι η γειτονιά μου ήταν ξεχωριστή.

Πολλές φορές πιάνω τον πατέρα μου και εμένα στο στενό μπαλκόνι πάνω από το Σταυρό του Νότου να κοιτάζουμε στενάχωρα την πόλη. Αυτός ονειρεύεται τη μέρα που θα της γυρίσει την πλάτη και θα τραβήξει πίσω στον τόπο του, στο χωριό με τους συμμαθητές του, κι εγώ τη μέρα που θα μπορώ να καμαρώνω πως μαζί με τους δικούς μου φτιάξαμε το δικό μας τόπο, πιο ανθρώπινο. Για την ώρα, ο πατέρας μου ντρέπεται να πει στο χωριό ότι ο γιος του από 18 ετών έκανε αίτηση να μεταφέρει τα εκλογικά του δικαιώματα στο Δήμο της Αθήνας.

Το «Π» που σχηματίζουν οι τρεις μεγάλοι λεωφόροι Βουλιαγμένης – Συγγρού – Ηλία Ηλίου είναι ο Νέος Κόσμος, ένα χωριό με ανθρώπους που ήρθαν ξένοι για να γίνουν ντόπιοι, ένα χωριό ανάμεσα σε δύο λόφους... Ένα χωριό όπου ο Διευθυντής της τράπεζας, εδώ και πάρα πολλά χρόνια, ξυπνάει χαράματα για να αηλιάξει τρία μέσα, έτσι ώστε να φτάσει από τα Γλυκά Νερά που κατοικεί, στο Νέο Κόσμο όπου εργάζεται, όχι γιατί δεν έχει καταστήματα πιο κοντινά στο σπίτι του, μα γιατί, όπως μου είπε, σε καμία άλλη γειτονιά στα χρόνια της καριέρας του, δε συνάντησε σε τράπεζα τόσους ανθρώπους να πετάγονται όρθιοι όταν παραπατά μία γριούλα για να της προσφέρουν βοήθεια... Σύμφωνα με τον Ευριπίδη, η πρώτη προϋπόθεση της ευτυχίας είναι να γεννηθείς σε μία λαμπρή πόλη· εμείς, γεννηθήκαμε στη λαμπρότερη, το μόνο που απομένει τώρα, είναι να βγάλουμε τη λάσπη από πάνω της.

Την ιστορία μας που συνήθως κρύβουμε από άγνοια, την οφείλουμε σε έναν σκύλο, έναν σκύλο πολύ γρήγορο. Ένα μεσημέρι αυτός ο μούργος, καθώς πεινούσε και γυρνοβολούσε στην κλασσική Αθήνα, ελπίζοντας να βρει κάπου τροφή, μύρισε ψητό, πήλυσιασε προς την κατεύθυνση της μυρωδιάς και βούτηξε ένα κακομαγειρεμένο κομμάτι κρέας, που για κακή του τύχη προοριζόταν για θυσία στον Ηρακλή... Τους παίδεψε πολύ τους ευσεβείς Αθηναίους και από το Ναό του Ολυμπίου Διός τούς έφτασε μέχρι το λόφο του Πρωτέα, ώσπου να καταφέρουν να τον πιάσουν, ξέρετε το λόφο του Λαμπράκη, που ποτέ δεν πάτησε... Εκεί, λοιπόν, αγανακτισμένοι με το θράσος του σκύλου τον έσφαξαν παραδειγματικά! «Μα φτάνει αυτό;» αναρωτήθηκαν «και αν ο Ηρακλής δεν ηρεμήσει και θέλει να μας τιμωρήσει;». Εκείνη τη στιγμή πετάχτηκε ένας Ελληναράς και πρότεινε να γίνει δημόσιο έργο, εργολαβία σημαντική. Να φτιαχτεί παλαίστρα και γυμνάσιο στη μνήμη του ημίθεου και μιας και δεν ήταν βέρος Θεός για να μείνουν στο κλίμα, σε εκείνο το σχολείο θα έστελναν τα παιδιά των νόθων Αθηναίων... Ιδέα φανταστική, όλοι ευχαριστημένοι, ο Ημίθεος, οι πιστοί, ο εργολάβος και οι ευγενείς Αθηναίοι που, πια, θα συνέχιζαν αμόληντοι την εκπαίδευσή τους. Οι μόνοι άτυχοι της υπόθεσης, ο μούργος και τα παιδιά που έπρεπε να φτάνουν μέχρι εκεί, όπου πήγαιναν τόσα χρόνια μόνο για κυνήγι, για να εκπαιδευτούν. Μην νομίζετε ότι υπερβάλλω· έπρεπε να περάσεις τον Ιλισσό για να φτάσεις στη νέα, πια, περιοχή με το όνομα Κυνοσάργους, προς τιμήν του μούργου μας. Το πιο παράξενο από όλα δεν είναι βέβαια ότι μετά από 2.500 χρόνια με μία μαγική σύμπτωση, ακόμα και σήμερα, ο Λόφος με τα σχολεία και τον Πρωτέα είναι χώρος εκπαίδευσης και αθλητισμού, ούτε ότι το σχολείο μου ήταν πρώην φυλακές των Γερμανών, μετά ποινικές - πολιτικές και ,πριν γίνουν ξανά σχολεία, φυλακές ανηλίκων. Το πιο κωμικό είναι ότι ο Λόφος του Πρωτέα ή βουνό στη γλώσσα τη δική μας, λέγεται Λόφος Λαμπράκη προς τιμή του μεγάλου Έλληνα Πολιτικού, Αγωνιστή, Επιστήμονα και Αθλητή, Γρηγόρη Λαμπράκη και όχι Λόφος του Θεμιστοκλή, αυτού του ασημαντού στρατηγού -ξέρετε που φήμες υποστηρίζουν ότι γλίτωσε δύο φορές την Ευρώπη από τους Βαρβάρους σε Σαλαμίνα και Μαραθώνα- που έβρεχε κάθε πρωί τα πόδια του στον Ιλισσό για να φτάσει στο γυμνάσιό του... Και μετά μου ήες εμένα ότι μας συμπαθούσαν οι καθηγητές...

Όπως, λοιπόν, είπε ο συμμαθητής μου «πάταξον μεν, άκουσον δε», αγαπημένη προοδευτική παράταξη και την ώρα που θα σου ζητήσω να αλλιάξουμε το όνομα του Λόφου, μην πέσεις να με κατασπαράξεις...

Ο Πρωτέας

«Πρωτέας ομάδα αθλητική, ομάδα ιστορική, μα πάνω από όλα ομάδα προοδευτική», όπως είπε καμαρώνοντας ο μεγάλος παράγοντας του ελληνικού αθλητισμού Γ. Βασιλακόπουλος (πρόεδρος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης). Ιδρύθηκε το 1963 για πλάκα και το 1965 με σφραγίδα και τα λοιπά μεγαλεία! Ένας παράξενος τύπος ο Βασίλης Γιαβρούτας, έφυγε από τον Πανιώνιο, όπου έπαιζε μπάσκετ και αποφάσισε ότι του αξίζει μια ομάδα. Έτσι, λοιπόν, μάζεψε και άλλους Νεοκοσμίτες αθλητές και τους έπεισε να φτιάξουν μια ομάδα νέα στη γειτονιά, για να παίζουν μέσα στην έδρα τους. Εφόσον έψησε τους αθλητές, του ήταν αρκετά εύκολο να πάρει την υπογραφή του Προέδρου του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Αθηναίων, που δρούσε στην περιοχή. Το πρώτο παιχνίδι ορίστηκε στα Πετράλωνα με την Εστία Φιλίας (με τους οποίους ακόμα παίζουμε αντίπαλοι). Στο δρόμο για τα Πετράλωνα και πάνω στην κουβέντα κατάλαβαν ότι χρειάζονται ένα όνομα πιο μοντέρνο από το «Εκπολιτιστικός σύλλογος Αθηναίων». Ήταν ήδη στο Κουκάκι και βάδισαν προς τον περιφερειακό του Φιλοπάππου... Την ώρα που περνούσαν έξω από τον κινηματογράφο *Πρωτέας*, ήταν η στιγμή που ήρθε κι η ιδέα του δαιμόνιου Βασίλη... «ΠΡΩΤΕΑΣ», φώναξε δυνατά, και οι υπόλοιποι που σύχναζαν στον κινηματογράφο συμφώνησαν. Το όνομα υιοθετήθηκε άμεσα! Εδώ θα ήθελα να κάνω μια μικρή παρένθεση και να αποκαλύψω ένα μικρό μου ψέμα που είπα κάποια στιγμή, όταν το 2010 ανέφερα πως τα χρώματα του Πρωτέα είναι το κόκκινο και το μπλε εμπνευσμένα από τα χρώματα του Δήμου της Αθήνας. Λάθος, μεγάλο ψέμα! Κόκκινο και μπλε ήταν τα χρώματα από τις κουρ-

τίνες του κινηματογράφου «Πρωτέας», μα το είπα τότε που θελήσαμε να βάψουμε το κατεστραμμένο γήπεδο του Δήμου στα χρώματα της ομάδας και εκείνοι ήθελαν να με πάνε στα δικαστήρια. Το αστείο, βέβαια, είναι ότι μία δημοτική σύμβουλος βρήκε ευφυές το ψέμα αυτό και μάλιστα όχι μόνο το είπε δημόσια σε μία εκδήλωση, αλλά τόνισε ότι ήταν και δική της ιδέα! Αχ, Ελλάδα... Γυρίζοντας στα πλάνα του δαιμόνιου νέου τώρα και έχοντας βρει το όνομα που αναζητούσε για την ομάδα του, σχετικά σύντομα ο ίδιος κατάλαβε ότι για να προχωρήσει η ιδέα έπρεπε να παρατήσει την αγωνιστική δράση και να αναλάβει την προπόνηση των αθλητών. Εξίσου σύντομα συνειδητοποίησε ότι για να προχωρήσει η ομάδα ακόμα περισσότερο, έπρεπε να παρατήσει και αυτό το πόστο και να αναλάβει τη θέση του Προέδρου. Δε θα μείνω σε ίντριγκες και παρασκηνία που προφανώς υπήρξαν· το μόνο που πρέπει να αναφερθεί είναι ότι έκανε ό,τι, σχεδόν, ήθελε. Από το 1970 μέχρι το 1995 η ομάδα αναπτυσσόταν με ρυθμούς ίσους με αυτούς της διαφθοράς της χώρας. Για να καταλάβετε το μέγεθος του αθλητικού θαύματος, το 1979 δώδεκα μαθητές της Α΄ Λυκείου από το ίδιο σχολείο, που ήμουν και εγώ μαθητής 20 χρόνια μετά, κατέκτησαν τη δεύτερη θέση στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα παιδών και έναν χρόνο μετά, το 1980, τα ίδια πιτσιρίκια κατάφεραν να πάρουν το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Εφήβων. Κι όλα αυτά όντας έναν χρόνο μικρότεροι από όλους τους αντιπάλους, διασύροντας τον μεγάλο ΠΑΟΚ στα Γιάννενα, με πρωταγωνιστή μάλιστα τότε για την ομάδα του ΠΑΟΚ, τον Παναγιώτη Φασούλα. Οι φίλοι του αθλητισμού φαντάζομαι πως καταλαβαίνουν την αξία των όσων παραπάνω παραθέτω... Φυσικά φαντάζεστε τι συνέβη στην υποδοχή των ηρώων στη γειτονιά, σωστά; Πάνω σε αυτή την ομάδα βασίστηκε ο Πρόεδρος και για μιάμιση δεκαετία σάρωνε στην Α2 και τις άλλες εθνικές κατηγορίες. Τα αγωνιστικά τους κατορθώματα είναι θέμα άλλου βιβλίου, εδώ απλά αναφέρουμε ότι αυτά τα χρόνια, στον άφραγκο γενικά Πρωτέα, πέρασαν σπουδαίοι αθλητές που σήμερα οι περισσότεροι από αυτούς είναι και πολύ επιτυχημένοι επαγγελματίες, μιας και ο Πρωτέας ήταν πάντα η ομάδα των φοιτητών. Το 1995 ο χρόνος πάγωσε, η ομάδα ήταν φανερό ότι θα άρχιζε την κατρακύλα, ο πρόεδρος παραιτήθηκε και όλοι αυτοί που πίστευαν ότι, όσα έγιναν, ήταν φυσικά και ότι μπορούσαν και εκείνοι να γίνουν δοξασμένοι πρόεδροι,

κατάφεραν μέσα σε 4 χρόνια να κατεβάσουν την ομάδα 4 κατηγορίες, να τη διαλύσουν σε όλα τα επίπεδα, να διχάσουν τη γειτονιά και να φέρουν μια μизέρια που ποτέ δεν υπήρχε στο σύλληγο. Ακόμα μια τραγική ειρωνεία είναι ότι εγώ γεννήθηκα το 1986, δεν έζησα τίποτα το μεγαλειώδες και πέρασα το κατώφλι του Πρωτέα για να γραφτώ στις ακαδημίες στις αρχές της δεκαετίας του 1990.

Όπως καταλαβαίνετε τα παιδικά μου αθλητικά χρόνια δεν ήταν και τα καλύτερα· ανοιχτό γήπεδο, κρύο, βροχές... Πολύ διαφορετικές οι συνθήκες για εμάς, δηλαδή, από τα παιδιά που την ίδια εποχή έπαιζαν μπάσκετ στη γειτονική Δάφνη ή στον, επίσης, γειτονικό Πανιώνιο. Βλέπεις, οι γονείς μας δούλευαν 2 βάρδιες, δεν είναι όπως στις κοντινές ομάδες με το τζιπ έξω από το γήπεδο για να πάρουν τα high tech παιδιά τους, που όταν έρχονταν στο ανοιχτό του Πρωτέα, γιατί αναγκαστικά έπρεπε να παίξουν και με εμάς, πάθαιναν πολιτισμικό σοκ από τα γκράφιτι πάνω στην μπασκέτα και τα μπουφάν στον πάγκο. Δε θα παραπονεθώ, όμως γι' αυτά, διότι τα δικά μου παιδικά χρόνια είχαν κάτι μαγικό, μια βιβλιοθήκη με όλα τα δημοσιεύματα του σπουδαίου Πρωτέα στο υπόγειο της ομάδας και κάτι όμορφες βραδιές με τον Σταθόπουλο, τον έφορο, που καθόταν μαζί μου και μου έλεγε ιστορίες από τις μεγάλες επιτυχίες των ένδοξων αθλητικών προγόνων μου. Όταν έμαθα ότι πέθανε, ήταν σαν να μου έκλεψαν ένα κομμάτι από την παιδική μου αθωότητα. Άθελά του, λοιπόν, και για καλή μου τύχη, ο καλός μου έφορος φρόντισε να μεγαλώσω όπως όλοι οι νεοέλληνες, με τη βαθιά πεποίθηση ότι δεν έχει σημασία πού είμαι τώρα, αλλήλ ότι κατάγομαι από σπουδαία και ιστορική ομάδα που σίγουρα κάποιος θα βρεθεί να την ξαναπάει εκεί που της αξίζει.

Στα 17 μου έφυγα από τον Πρωτέα για τον Πανιώνιο, μετά από 2-3 άτυχες προσπάθειες να μεταγραφώ στον Παναθηναϊκό. Το 2004 έφυγα από την Αθήνα για την Κομοτηνή και άφησα πίσω μου έναν Πρωτέα σε μαύρο χάλι με ένα νέο υποψήφιο πρόεδρο. Αφού επί δύο χρόνια οι δυσχέρειες ήταν πολλές και δεν άντεχε άλλο οικονομικά, ο Πρόεδρος που ήθελε να πετύχει στον Πρωτέα μεγαλωμένος όμως στο Π. Φάληρο, τα έβαλε κάτω, είδε ότι τα κουκιά δεν βγαίνουν και πήρε την απόφαση. Η αναγγελία έπεσε σαν κεραυνός, ο Πρωτέας, η ομάδα των μεγάλων αθλητών θα συγχωνευόταν με τον Θρίαμβο, μια ιστορική ποδοσφαιρική

ομάδα με εντελώς διαφορετική κουλούρα, το τμήμα μπάσκει του οποίου, ίδρυσαν οι άνθρωποι του Πρωτέα για να στέλνουν τους μέτριους αθλητές. Ο επιχειρηματίας από το Φάληρο τα έβαλε κάτω με χαρτί και μολύβι και είπε $5 + 5 = 10$, αλλήλ' ἄδι με νερό δεν ενώνεται, όσο και να προσπαθείς και τελικά ούτε νερό θα βγάλης ούτε ἄδι. Λες και τους χτύπησε ηλεκτρικό ρεύμα, από την είδηση αυτή απομακρύνθηκαν όλοι οι άνθρωποι του Πρωτέα· βλέπεις καμία σχέση δεν είχαν με την κουλούρα της ποδοσφαιρικής γειτονικής ομάδας (μην ξεχνάτε ο Πρωτέας ήταν η ομάδα των επιστημόνων). Τα κακά νέα έφτασαν στην Κομοτηνή σαν αστραπή και για δύο χρόνια κανένας από τους παλιούς που τύχαινε να μιλήσω στο τηλέφωνο, δεν είχε όρεξη να ανοίξει κουβέντα, σαν μια πληγή που όλους τους πονούσε. Η διάλυση ήταν προ των πυλών και τίποτα δεν έμοιαζε να μπορούσε να τη σταματήσει.